

VAN SCHERF TOT MUSEUMSTUK

een archeologisch avontuur voor groep 5 t/m 8

Docentenbrief

In dit project maken de leerlingen op school kennis met het vak archeologie en bekijken ze in Kasteel Helmond archeologische vondsten, restaureren en beschrijven ze voorwerpen om ze tot slot in een museumvitrine tentoon te stellen.

Het project sluit aan bij 'Oriëntatie op jezelf en de wereld', kerndoel 51 en 52 en de leerdoelen van Wijzer met Erfgoededucatie.

Het Oude Huys

Opgravingen vertellen ons veel over het leven van heel vroeger. Waar en hoe leefden de mensen toen? Wat aten ze en waaruit dronken ze? Wat voor kleding droegen ze? Hoe woonden ze?

In de jaren 80 van de 20e eeuw werden restanten en 9000 voorwerpen opgegraven tussen het kanaal en de Trambrugweg in Helmond. Ze waren afkomstig van Het Oude Huys, de houten voorganger van het huidige kasteel. De duizenden (delen) van voorwerpen, dieren en zaden vertellen over het dagelijks leven op Het Oude Huys in de 12e eeuw. In dit project onderzoeken de leerlingen als echte archeologen de betekenis van een aantal van deze vondsten. In het kasteel bekijken de leerlingen de echte voorwerpen en onderzoeken ze hoe scherven uiteindelijk als een museumstuk in de vitrine van het museum terecht komen. En ook wat daar allemaal bij komt kijken.

Vorbereiding op school (2 uur)

Het Oude Huys Film (8 minuten)

De leerlingen maken in de film kennis met de ervaren archeoloog Anne en de nog maar net beginnende archeoloog Vincent. Terwijl Anne veel waarde hecht aan harde feiten, gebruikt Vincent graag zijn verbeelding bij het onderzoeken van archeologische voorwerpen. Samen onderzoeken ze een aantal vondsten uit Het Oude Huys waarbij de vele facetten van het archeologisch onderzoek aan bod komen.

Bespreek de film na. Wat weten de leerlingen al over archeologie? Wat leren we van opgravingen? Hoe komt een archeoloog aan alle kennis?

Van scherf tot museumstuk Introductieboekje (1 tot 1,5 uur)

Het introductieboekje staat vol informatie en opdrachten die de leerlingen in duo's samen lezen en uitvoeren. Als het boekje uit is weten de leerlingen wat archeologie is en wat een archeoloog doet. Ook weten ze hoe je via archeologie iets te weten kunt komen over de geschiedenis van een bepaalde plek.

Het boekje bestaat uit vijf delen waarvan de eerste vier op school uitgevoerd worden:

1. Archeologie
2. Geschiedenis van Het Oude Huys
3. Vondsten en hun betekenis (eten, spelen, ruzie)
4. Opdrachten op school

De leerlingen nemen het boekje mee naar Kasteel Helmond waar deel vijf aan de orde komt.

Praktisch

- Bekijk de film met de hele klas.
 - Maak duó's voor het werken in het introductieboekje.
 - Materialen: potlood/ pen/ schaar.
 - Bepaal in hoeverre de duó's geheel zelfstandig met het boekje aan de slag gaan.
- Je kunt ook kiezen voor een combinatie van klassikaal- en zelfstandig (in duó's) werken.

Bezoek Kasteel Helmond (90 minuten)

In de kelder en in de noordoostelijke torenkamer van het kasteel bekijken de leerlingen samen met de kasteelgids archeologische voorwerpen uit Het Oude Huys. In de ridderzaal puzzelen de leerlingen scherven in elkaar tot een voorwerp, maken er een tekstkaartje bij en plaatsen het voorwerp in de vitrine. Maar waarom moet je opeens witte handschoentjes aan? En wat heeft klimaat met het object in de vitrine te maken?

Praktisch

- Verdeel de klas al op school in twee groepen voor het bezoek aan het kasteel. Zorg dat de duó's van het introductieboekje bij elkaar in de groep zitten. Het programma bestaat uit twee delen, halverwege wisselen de groepen.
- Bespreek met de leerlingen de gedragsregels in het museum. Wat mag wel en wat mag niet? Veelal zijn het dezelfde regels als in de klas.
- Zorg dat de leerlingen hun informatieboekje bij zich hebben.
- Komen er ouders mee? Deze nodigen we uit in het kasteelcafé voor een kop koffie of thee. De ouders mogen ook op eigen gelegenheid het kasteel bezoeken.
- In het kasteel word je ontvangen door de museumdocent en kasteelgids. Zij wijzen je verder de weg.

Nabespreking op school

Wat vond je van het project?

Wat heb je geleerd en ben je nieuwe dingen te weten gekomen?

Wat vond je leuk en wat vond je saai, raar of vreemd?

Wat vond je interessant?

Wat heb je geleerd over archeologie en geschiedenis?

Zou je zelf archeoloog willen worden of in een museum willen werken? Waarom wel of niet.

Waar zou je willen graven en wat zal jouw mooiste vondst zijn?

Tot ziens in Kasteel Helmond!

Bekijk de film

Scan deze QR code of ga naar:

vimeo.com/beamitup/scherf

